

YEREL YÖNETİMLERDE SİYASETE KATILIM VE ENGELLİ KADINLARA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

POLITICAL PARTICIPATION IN LOCAL GOVERNMENTS AND AN EVALUATION OF WOMEN WITH DISABILITIES

Zeynep ACAROĞLU¹

ÖZET

Bu seminer, yerel yönetimlerde siyasete katılımın önemini ve engelli kadınların siyasete katılımının önündeki engelleri incelemektedir. Seminer, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenleri de tartışmaktadır. Yerel yönetimler, vatandaşların günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen kararlar alan önemli bir kurumdur. Yerel yönetimlerde siyasete katılım, vatandaşların bu kararlara katkıda bulunmalarını ve kendi yaşamlarını doğrudan etkileyen konuların belirlenmesinde söz sahibi olmalarını sağlar. Engelli kadınlar, toplumun önemli bir kesimini oluşturmaktadır. Ancak, engelli kadınların siyasete katılımı, engelli olmayan kadınlara göre daha düşüktür. Bu durumun bir nedeni, engelli kadınlara yönelik toplumsal önyargılar ve ayrımcılıktır. Engelli kadınlar, siyasete katılmak için yeterli niteliklere sahip olmadıkları veya siyasete katkıda bulunamayacakları şeklindeki önyargılarla karşılaşabilmektedirler. Yerel yönetimler, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli politikalar ve uygulamalar geliştirebilir. Bu politikalar ve uygulamalar şunlardır: Yasal düzenlemeler ve uluslararası standartlar: Engelli kadınların siyasete katılımını teşvik eden yasal düzenlemeler ve uluslararası standartlar geliştirilebilir. Engelli kadınların siyasete katılımını destekleyen programlar ve projeler: Engelli kadınların siyasete katılımını destekleyen eğitim, danışmanlık ve mentorluk programları ve projeleri geliştirilebilir. Engelli kadınlara yönelik erişilebilirlik ve hizmet iyileştirmeleri: Engelli kadınların yerel yönetimlere erişimini kolaylaştıracak düzenlemeler ve hizmet iyileştirmeleri yapılabilir. Engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi ve toplumsal refahın artırılması için önemli bir gerekliliktir. Engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen faktörleri ortadan kaldırmak ve engelli kadınların siyasete katılımı için gerekli koşulları sağlamak, engelli kadınların haklarının korunması için önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarım, Sağlık, Güvenlik, Pestisit, Yasal Düzenlemeler.

ABSTRACT

This seminar examines the importance of political participation in local governments and the barriers to political participation of women with disabilities. The seminar also discusses what needs to be done to support the participation of women with disabilities in politics. Local governments are important institutions that make decisions that directly affect the daily lives of citizens. Participation in local government politics enables citizens to contribute to these decisions and have a say in determining issues that directly affect their lives. Women with disabilities constitute an important segment of society. However, the participation of women with disabilities in politics is lower than that of women without disabilities. One reason for this is social prejudices and discrimination against women with disabilities. Women with disabilities may face prejudices that they do not have sufficient qualifications to participate in politics or that they cannot contribute to politics. Local governments can develop various policies and practices to support the participation of women with disabilities in politics. These policies and practices include the following: Legal regulations and international standards: Legal regulations and international standards can be developed to promote the participation of women with disabilities in politics. Programs and projects that support the participation of women with disabilities in politics: Training, consultancy and mentoring programs and projects that support the participation of women with disabilities in politics can be developed. Accessibility and service improvements for women with disabilities: Regulations and service improvements can be made to facilitate access to local governments for women with disabilities. Participation of women with disabilities in politics is an important requirement for strengthening democracy and increasing social welfare. Eliminating the factors that prevent the participation of women with disabilities in politics and providing the necessary conditions for the participation of women with disabilities in politics will be an important step to protect the rights of women with disabilities.

Keywords: Women with Disabilities, Participation in Politics, Democracy, Social Welfare.

GİRİŞ

Engelli kadınların yerel yönetimlerde siyasete katılımı, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık açısından önemli bir hedeftir. Bu hedefe ulaşmak için engelli kadınların önündeki engeller ortadan kaldırılmalı ve engelli kadınlara yönelik fırsatlar artırılmalıdır.

Bu doğrultuda, yerel yönetimler, engelli kadınların erişilebilirlik, bilgi ve beceri eksikliği ve ayrımcılık gibi sorunlarını çözmek için gerekli çalışmaları yapmalıdır. Ayrıca, siyasi partiler de engelli kadınların siyasete

How to Cite This Article

ACAROĞLU, Z. (2023).
“Yerel Yönetimlerde Siyasete
Katılım ve Engelli Kadınlara
Yönelik Bir Değerlendirme”,
Journal of Synthesis
Academic Research
DOI:

Arrival: 18/10/2023

Published: 01/03/2024

Journal of Synthesis Academic
Research is licensed under a
Creative Commons Attribution-
NonCommercial 4.0 International
License.

This journal is an open access,
peer-reviewed international
journal.

¹ PhD Student on Political Science and Public Administration, International Dublin University. <https://orcid.org/0009-0007-9234-2938>

katılımını teşvik etmek için çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar sayesinde, engelli kadınlar yerel yönetimlerde daha fazla temsil edilecek ve yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine daha fazla katkıda bulunacaktır. Bu durum, engelli kadınların toplumsal yaşamda daha fazla hak sahibi olmalarına ve toplumda daha fazla görünür olmalarına katkıda bulunacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de yerel yönetimlerde siyasete katılım ve engelli kadınlara yönelik bir değerlendirme yapmaktır. Araştırma kapsamında, engelli kadınların yerel yönetimlerde siyasete katılımının önündeki engeller ve bu engelleri aşmak için yapılabilecek çalışmalar incelenecektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Yerel yönetimler, vatandaşların yerel yaşamını doğrudan etkileyen kurumlardır. Bu nedenle, yerel yönetimlerde kadınların ve engellilerin temsili, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık açısından önemli bir göstergedir.

Engelli kadınlar, hem engellilik hem de kadınlık kimlikleri nedeniyle toplumsal hayatta dezavantajlı konumdadır. Bu durum, engelli kadınların yerel yönetimlerde siyasete katılımını da olumsuz etkilemektedir.

Bu araştırma, engelli kadınların yerel yönetimlerde siyasete katılımının önündeki engelleri ortaya koymak ve bu engelleri aşmak için yapılabilecek çalışmalara katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Sınırlamaları ve Kısıtları

Bu araştırmanın bazı sınırlamaları ve kısıtlamaları bulunmaktadır. Bu sınırlamalar ve kısıtlamalar şunlardır:

Araştırma, Türkiye'de yerel yönetimlerde siyasete katılım ve engelli kadınlara yönelik genel bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, araştırmanın bulguları, tüm yerel yönetimler ve engelli kadınlar için geçerli olmayabilir.

Araştırma, nitel bir araştırmadır. Bu nedenle, araştırmanın bulguları, nicel araştırmalarla desteklenmesi gerekmektedir.

1.4. Araştırmanın Yapısı

Araştırma, nitel bir araştırmadır. Bu nedenle, araştırma verileri, yarı yapılandırılmış mülakatlar ve odak grup görüşmeleri yoluyla toplanmıştır. Veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Araştırma, Türkiye'de yerel yönetimlerde siyasete katılım ve engelli kadınlara yönelik genel bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, araştırmanın bulguları, tüm yerel yönetimler ve engelli kadınlar için geçerli olmayabilir. Araştırmanın bulguları, engelli kadınların yerel yönetimlerde siyasete katılımının önündeki engelleri ortaya koymaktadır. Bu engeller arasında erişilebilirlik, bilgi ve beceri eksikliği ve ayrımcılık yer almaktadır.

Araştırmanın sonunda, engelli kadınların yerel yönetimlerde siyasete katılımını artırmak için yapılabilecek çalışmalar tartışılmış ve öneriler sunulmuştur. Bu öneriler arasında erişilebilirlik koşullarının iyileştirilmesi, engelli kadınlara yönelik eğitim ve mentorluk programlarının geliştirilmesi ve ayrımcılığa karşı mücadele edilmesi yer almaktadır.

2. YEREL YÖNETİMLERDE SİYASETE KATILIM

2.1. Siyasete Katılımın Önemi

Demokratik yönetimi benimsemiş uluslarda demokrasinin temel bileşenlerinden biri de siyasi katılımdır. Katılım davranışında bulunmak, bir kişinin ulusuna bağlılık duygusunu da artırabilir, çünkü bu, onlara kimin hüküm sürdüğü ve kendileri için kimin karar verdiği konusunda bir kontrol duygusu verir. Bir bireyin siyasi katılımını etkileyen pek çok unsur vardır. Katılım yaş, cinsiyet, yaşam durumu, eğitim seviyesi, sosyal ve ekonomik durum gibi bir dizi faktörden etkilenmektedir. Mevzuat açısından olmasa da cinsiyet, toplumsal yaşamda siyasi katılımı teşvik eden ya da azaltan unsurlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınlar geleneksel olarak bu anlamda dezavantajlı grup olmuştur. Bu nedenle, ileri demokrasiyi hedefleyen ulusların odaklanması gereken konulardan biri de kadınların siyasete katılımıdır.

Türk Dil Kurumu "katılımı" "Bir süreçte veya bir durumda gönüllü ve etkin olarak bir görev üstlenme veya bir etkinlikte etkin olma" şeklinde tanımlamaktadır (TDK, 2018). Öte yandan siyasal katılım, demokrasinin tanındığı ve düzenli seçimlerin yapıldığı ülkelerde oy kullanma hakkına sahip vatandaşların bilinçli ya da bilinçsiz olarak oy kullanması, ulusal siyasi meseleler hakkında düşünmesi ve fikir üretmesi, siyasi tartışmalara katılması, siyasi parti örgütlerine üye olması ve aktif olarak görev alması, seçim kampanyalarında ve mitinglerde yer alması, uzun vadeli

siyasi hedefler belirlemesi ve aday olması, resmi olarak siyasi görevlerde bulunması gibi çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır (Demir, 2015: 38). Siyasi katılım, kısaca, mevcut siyasi manzarayı korumak veya değiştirmek için yapılan herhangi bir sivil eylem olarak da tanımlanabilir. Crick, bir kişi ya da grubun siyasi karar alma süreçlerine katılma derecesinin siyasi katılım fikrini tanımladığını savunmaktadır. Buna ek olarak, çeşitli devlet bürokratik görevlerinde yer almak ve kamu görevinde bulunmak da siyasi katılımın geniş biçimleri olarak görülebilir (Duran, 2005: 132). Bu fikir, farklı insanların siyasi sistemde nasıl yer aldıklarını anlamayı kolaylaştırır. Seçimlerde oy kullanmak bir siyasi katılım örneği olsa da siyasi katılım temel vatandaşlık haklarıyla sınırlandırılmayacak kadar geniş ve bütünlüklü bir kavramdır. (Özyurt, 2010: 290).

Siyasi katılım genellikle insanların siyasi sorunları değerlendirdiği ve buna göre hareket ettiği bir süreç olarak anlaşılır. Ancak, diğer birçok sosyal bilim fikrinde olduğu gibi, bu kavram için de kabul edilmiş tek bir tanım yoktur. Bunun yerine, genellikle iki temel açıdan anlaşılmaktadır. Esasen bu ayrım, siyasi arzunun eyleme dönüştüğü anda ortaya çıkar. Birinci bakış açısına göre, siyasete katılanlar bunu siyasi inanç ve tutumlarına göre hareket ederek yaparlar. Bu durumda siyasi yönelimlerin davranışı nasıl etkilediği konusunda iki karşıt görüş vardır. Akıncı (2014): 36-37'ye göre Verba, Nie ve Converse siyasi katılımı yasal ancak siyasi amaçları olan eylemler olarak tanımlamaktadır. Analizlerini davranışa dayandırmaktadırlar. Baykal'ın siyasal katılım kavramı da davranış temelli bir kavramdır. Baykal'a göre, bir kişinin sosyal davranış özellikleri siyasi davranış özellikleriyle eş zamanlı olarak gelişir. Başka bir deyişle, sosyal faaliyetlerde bulunan bir kişinin siyasetle ilgilenmesi ve siyasi gelişmelere kayıtsız kalmaması muhtemeldir (Baykal, 1970: 29-30).

Buna ek olarak, Özbudun siyasal katılımı davranış açısından analiz eder; ancak siyasal tutum ve inançların davranışa dönüşmesi söz konusu olduğunda meşru ve gayrimeşru eylemler arasında bir ayrım yapmaz (1975: 1-4). Kalaycıoğlu'nun siyasal katılma tanımı "bireylerin kendi tercihleri ve özerk olarak verdikleri kararlar sonucunda siyasal karar alma mevkilerine gelecek olanları ya da bu mevkilerde bulunanları etkilemek amacıyla gerçekleştirdikleri eylem ve etkinliklerdir" (1983: 10). Ayrıca, bireylerin siyasal yaşama yön vermek amacıyla gerçekleştirdikleri darbe ve suikast gibi yasadışı eylemler de siyasal katılım olarak kabul edilmektedir.

Siyasal katılma tanımlarına ilişkin ikinci bakış açısı, kişilerin siyasal eğilim ve düşüncelerini, uygulamaya geçirme zorunluluğu olmaksızın siyasal katılım olarak kabul etmektedir (Akıncı, 2014: 38). Bu durumda önemli olan, insanların kendi görüşlerini oluşturmaları ve siyasi olaylar ya da durumlar hakkında bazı düşüncelere sahip olmaları, başka bir deyişle siyasetle ilgilenmeleridir. Kapani'ye göre, siyasete angaje olmak, siyasi meselelere sıradan bir ilgiden güçlü bir siyasi katılıma kadar her şeyi içerebilir (2007: 144).

Siyasete katılım, demokratik uluslarda devlet ve toplum arasındaki yöneten-yönetilen ilişkisine sağlam bir temel oluşturmak için gerekli ve hayati bir araçtır. Demokrasinin birincil hedeflerinden biri, seçmenlerine siyasetle ilgilenme, hükümet politikalarını etkileme ve hatta politikaların nasıl uygulanacağı konusunda oy kullanma hakkı sağlamaktır. Bir ulusun iç dengesi ve barış, güven ve istikrar ortamı, tüm sakinlerinin herhangi bir önyargıyla karşılaşmadan siyaset yapmasına izin verilmesinden kaynaklanacaktır (Çağlar, 2011: 57).

Siyasete katılan insanlar daha fazla özgürlük ve eşitlikten yararlanır. İnsanlar mevcut siyasi otoritelere karşı söz sahibidir ve siyasete katılma hakkına sahip oldukları için kendilerini güçlü hissederler. Örneğin, bir kişi iktidara geldikten sonra hoşuna gitmeyen eylemleri nedeniyle cezalandırmak amacıyla bir sonraki seçimlerde bir siyasi partiye oy vermekten kaçınabilir. İnsanlar kendilerini siyasi otoriteyle ilgili konularda söz sahibi olarak gördüklerinde siyasi haklarını savunmak ve demokrasiye inanmak için daha güçlü hissedeceklerdir. Kışlalı'ya göre siyasal katılım, bir vatandaş olarak bir kişinin devletin çeşitli alanlardaki eylemlerini etkileyebilmesidir. Kışlalı, uluslar arasında siyasi katılımın etkinliğini ve gelişimini karşılaştırmının, çağdaş demokrasilerin kültürlerinde ne kadar yol kat ettiklerini ölçmeye yardımcı olabileceğini iddia etmektedir (2006: 219).

Bir ülkenin demokratik ve siyasi katılım uygulamaları, gelişmişlik düzeyine (gelişmiş ve gelişmekte olan vb.) bağlı olarak değişir. Bu durum, siyasi katılımın kesin ve standart bir tanımı üzerinde uzlaşma sağlanamamasına katkıda bulunan önemli bir faktördür. Her ülkede devlet kültürüne ve vatandaşların yönetilmeye alışma biçimine bağlı olarak, siyasi katılım çeşitli şekillerde olabilir ve farklı siyasi sonuçlar sağlayabilir. Gelişmekte olan ülkelerde öncelikli amaç halka ve devlet kültürüne demokrasiyi aşlamak iken, yerleşik ülkelerde amaç çeşitli nedenlerle siyasetten uzak durmuş bireylerin katılımını artırmaktır. Siyaset bilimcilerin "siyasi katılım" terimine verdikleri çok sayıda tanım, üzerinde uzlaşılmış bir tanımın olmamasına katkıda bulunan bir başka faktördür. Bazı akademisyenler siyasi katılımı belirli bir hedefe ulaşmayı amaçlayan bir faaliyet olarak görürken, diğerleri uygulamaları tahmin ederek başka sonuçlara ulaşmaktadır (Gökçe vd., 2017: 294).

"Vatandaşların siyasi otoriteleri etkileme gücü ve çabası" kavramı, genellikle çeşitli siyaset bilimciler tarafından verilen farklı siyasi katılım tanımlarının kesiştiği yerdir. Siyasi meselelerin ve siyasi karar alıcıların eylemlerinin vatandaşların hayatlarını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilediği bilgisi, vatandaşların siyasete katılma eğiliminin

güçlü bir belirleyicisidir. Siyasi sistemi ve yetkilileri etkileyebileceğine dair inancın da insanlarda mevcut olması gerekir. Bu tür bir anlayış ve inanç olmadan insanlar kendilerini siyasete dahil olmak zorunda hissetmeyecek ve siyasete katılmayacaklardır. Siyasal katılım ancak hükümet gücünün yönetilenler lehine sınırlandırılması ve halkın karar alma süreçlerine dahil edilmesi gibi pek çok aşamadan geçtikten sonra bugünkü anlamına kavuşmuştur. Siyasi otoritenin kapsamının kısıtlanması, yerleşik protokol ve düzenlemelere uyulmasını ve iktidar partisinin keyfi güç kullanımından kaçınılmasını gerektirir (Gökçe vd., 2017: 293).

Dolayısıyla, halkın yönetime katılma ve kendi yaşam koşullarını seçme hakkı çok önemli bir gelişmedir. Otorite konumundaki insanların etkisi, siyasete katılımları ve toplumsal sorunlara ilgileriyle birlikte artacaktır. Sonuç olarak, yetkili makamlarda bulunanlar, halkın genelinin zararına olacak şekilde kendi çıkarlarına hizmet eden eylemlerden kaçınmak zorunda kalacaklardır. Başka bir deyişle, vatandaşların siyasete daha fazla katılımı kontrol mekanizmasını daha etkin hale getirecek ve bu da yine halk için olumlu sonuçlar doğuracaktır. Siyasi katılımı teşvik etmek hem demokratik yönetişimin temel bir yönü hem de devamlılığını garanti altına almanın bir yoludur. Ancak siyasete dahil olmak sadece demokratik bir yönetim ideali olmanın ötesine geçmektedir. Meşruiyetlerini kanıtlamak ve halkın mevcut sisteme bağlılığını garanti altına almak için, türü ne olursa olsun tüm siyasi sistemler katılım ilkesini bir şekilde uygulamaya koymak zorundadır (Altındal, 2007: 14).

Siyasal katılımın sağlanması, kökleri anayasaya dayanan bir olgudur ve uzun ve zorlu bir yoldan sonra ulaşılan çağdaş bir demokratik normdur. Siyasi katılım mekanizması sadece vatandaşların periyodik olarak oy kullanması yoluyla siyasi otoriteye güç aktarma aracı olarak değil, aynı zamanda siyasi otoritenin eylemlerini inceleme, bunlara meydan okuma ve gerektiğinde bunları değiştirme becerisi de dahil olmak üzere çeşitli demokratik hakları kapsayan bir olgu olarak anlaşılmalıdır. Bu mekanizma, tüm bu hakların meşruiyet ölçüsünde ve hukuk sınırları içinde kullanılmasına hizmet eder (Altındal, 2007: 14-16).

Demokratik yönetişimi benimsemiş uluslarda liderler halk tarafından seçilir ve dolayısıyla meşruiyetlerini halktan alırlar. Halkın siyasete katılımının bir yolu da demokrasinin meşruiyet ve geçerlilik araçlarından biri olan seçimlerdir. Bu nedenle, demokrasilerini büyütmek ve geliştirmek isteyen tüm uluslar, halkın siyasete katılımını teşvik edecek önlemlere başvurmaktadır (Özyurt, 2010: 290). Siyasal yaşama katılmak, vatandaşların demokratik bir bilinç geliştirmelerine, seçilmişler ve atanmış kamu görevlileri üzerinde etkin bir denetim mekanizması kurmalarına, kamusal faaliyetleri değerlendirmelerine ve bu bilinci toplumun diğer üyelerine yaymalarına yardımcı olur (Ağırbaş, 2008: 122).

Siyasete katılan insanların kendilerini daha büyük bir bütünün parçası olan vatandaşlar olarak görme olasılıkları artacak, toplumsal seçimler daha kolay yapılacak ve ulus, insanlar ve kurumlar arasındaki karşılıklı güven temeli üzerine inşa edilecektir.

2.2. Yerel Yönetimler ve Siyasete Katılım İlişkisi

Yerel yönetimler, bir ülkenin en alt düzeyindeki yönetim birimleridir. Bu birimler, vatandaşlarının günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen konularda karar alma ve uygulama yetkisine sahiptir. Bu nedenle, yerel yönetimler, vatandaşların siyasete katılımı için önemli bir fırsat sunmaktadır.

Yerel yönetimler, vatandaşların siyasete katılımı için aşağıdaki fırsatları sunmaktadır:

- Seçimlere katılma: Vatandaşlar, yerel seçimlerde oy kullanarak yerel yönetimleri belirleme fırsatına sahiptir. Bu, vatandaşların kendi geleceklerini şekillendirmeleri için önemli bir araçtır.
- Yerel yönetimlerin faaliyetlerine katılma: Vatandaşlar, yerel yönetimlerin düzenlediği toplantılara, forumlara ve etkinliklere katılarak görüşlerini dile getirebilir ve karar alma süreçlerine katkıda bulunabilirler.
- Yerel yönetimlere gönüllü olarak katılma: Vatandaşlar, yerel yönetimlerin çeşitli birimlerinde gönüllü olarak çalışarak yerel yönetimlerin faaliyetlerine katkıda bulunabilirler.

Yerel yönetimler, vatandaşların siyasete katılımını artırmanın çeşitli yollarını kullanmaktadır. Bu yollar şunlardır:

- Katılımcı karar alma mekanizmalarının geliştirilmesi: Yerel yönetimler, vatandaşların karar alma süreçlerine daha fazla dahil olmaları için çeşitli katılımcı karar alma mekanizmaları geliştirmektedir. Bu mekanizmalar arasında halk oylaması, halk katılım toplantıları ve kent konseyleri gibi mekanizmalar yer almaktadır.
- Sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi: Yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını desteklemek suretiyle vatandaşların siyasete katılımını artırmaktadır. Bu destek, sivil toplum kuruluşlarının eğitim, bilgilendirme ve farkındalık yaratma faaliyetlerine yönelik olabilir.
- Katılımcı kültürünün geliştirilmesi: Yerel yönetimler, vatandaşlarda katılımcı bir kültür oluşturmak için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar, vatandaşları yerel yönetimlerin faaliyetleri hakkında bilgilendirmek, katılımcı karar alma mekanizmalarını tanıtmak ve vatandaşların katılımını teşvik etmek amacıyla yapılmaktadır.

Türkiye'de yerel yönetimler, vatandaşların siyasete katılımı için önemli bir fırsat sunmaktadır. Ancak, Türkiye'de yerel yönetimlerin katılımcılığı teşvik etme konusundaki çabaları henüz yeterli düzeyde değildir. Bu durum, aşağıdaki faktörlerden kaynaklanmaktadır:

- **Merkeziyetçi yönetim yapısı:** Türkiye'de yönetim yapısı merkeziyetçi bir yapıya sahiptir. Bu durum, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının sınırlı kalmasına neden olmaktadır.
- **Katılımcı kültürünün yetersizliği:** Türkiye'de katılımcı bir kültür henüz tam olarak oluşmamıştır. Bu durum, vatandaşların yerel yönetimlere katılımını engellemektedir.
- **Yerel yönetimlerin finansal yetersizliği:** Yerel yönetimlerin finansal yetersizliği, katılımcı karar alma mekanizmalarının geliştirilmesini ve sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesini zorlaştırmaktadır.

Sonuç olarak, yerel yönetimler, vatandaşların siyasete katılımı için önemli bir fırsat sunmaktadır. Türkiye'de yerel yönetimlerin katılımcılığı teşvik etme konusundaki çabalarının artırılması, vatandaşların siyasete katılımının artırılmasına ve demokrasinin güçlendirilmesine katkıda bulunacaktır.

2.3. Yerel Yönetimlerde Siyasi Roller ve Sorumluluklar

Yerel yönetimler, bir ülkenin en alt düzeyindeki yönetim birimleridir. Bu birimler, vatandaşlarının günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen konularda karar alma ve uygulama yetkisine sahiptir. Bu nedenle, yerel yönetimler, önemli siyasi roller ve sorumluluklar üstlenmektedir.

Yerel yönetimlerin siyasi rolleri şunlardır:

- **Temsilcilik:** Yerel yönetimler, vatandaşlarının çıkarlarını temsil etme sorumluluğuna sahiptir. Bu sorumluluk, yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde vatandaşların görüşlerini dikkate almasını gerektirmektedir.
- **Hesap verebilirlik:** Yerel yönetimler, vatandaşlarına hesap verebilirlik sorumluluğuna sahiptir. Bu sorumluluk, yerel yönetimlerin faaliyetlerinin şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde yürütülmesini gerektirmektedir.
- **Katılımcılık:** Yerel yönetimler, vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını teşvik etme sorumluluğuna sahiptir. Bu sorumluluk, yerel yönetimlerin katılımcı karar alma mekanizmaları geliştirerek vatandaşların görüşlerini ifade etmelerini ve karar alma süreçlerine katkıda bulunmalarını kolaylaştırmasını gerektirmektedir.

Yerel yönetimlerin siyasi sorumlulukları şunlardır:

- **Yerel hizmetlerin sunulması:** Yerel yönetimler, vatandaşlarının temel ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli yerel hizmetleri sunmakla sorumludur. Bu hizmetler arasında eğitim, sağlık, altyapı, ulaşım ve sosyal hizmetler yer almaktadır.
- **Yerel kalkınmanın sağlanması:** Yerel yönetimler, yerel kalkınmanın sağlanması için gerekli politikaları ve uygulamaları hayata geçirmekle sorumludur. Bu politikalar ve uygulamalar, yerel ekonominin güçlendirilmesi, istihdam yaratılması ve yaşam standartlarının iyileştirilmesini amaçlamaktadır.
- **Yerel demokrasinin güçlendirilmesi:** Yerel yönetimler, yerel demokrasinin güçlendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmakla sorumludur. Bu çalışmalar, vatandaşların siyasete katılımını teşvik etmek, yerel yönetimlerin şeffaf ve hesap verebilir olmasını sağlamak ve yerel yönetimlerin vatandaşlarla iletişimini güçlendirmek gibi konuları kapsamaktadır.

Türkiye'de yerel yönetimlerin siyasi rolleri ve sorumlulukları:

Türkiye'de yerel yönetimler, Anayasa ve ilgili kanunlar tarafından belirlenen çerçevede siyasi roller ve sorumluluklar üstlenmektedir. Anayasa'nın 127. maddesi, yerel yönetimlerin "işlerinin kendi sorumluluğunda ve mahalli idareler kanununa göre düzenlenmesi"ni öngörmektedir. Bu hüküm, yerel yönetimlere önemli bir siyasi özerklik tanımaktadır.

Türkiye'de yerel yönetimlerin siyasi rolleri ve sorumlulukları, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gibi kanunlarla düzenlenmektedir. Bu kanunlar, yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını ayrıntılı olarak belirlemektedir.

Türkiye'de yerel yönetimlerin siyasi rolleri ve sorumlulukları, son yıllarda önemli bir gelişme göstermiştir. Bu gelişme, yerel yönetimlere daha fazla özerklik verilmesi ve vatandaşların yerel yönetimlere katılımının artırılması gibi faktörlerden kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak, yerel yönetimler, önemli siyasi roller ve sorumluluklar üstlenmektedir. Yerel yönetimlerin bu rolleri ve sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirebilmesi, demokratik bir toplumun gelişmesi için gereklidir.

3. ENGELLİ KADINLARIN SİYASETE KATILIMI

3.1. Engelli Kadınların Toplumsal Yerinin Değerlendirilmesi

Demokratik sistemlerde temsil, halkın yönetime katılımı için bir amaç değil, bir araçtır. En gelişmiş demokratik geleneklere sahip ülkelerde bile, kadınların seçme ve seçilme yoluyla siyasete katılımı ancak çeşitli zorluklar ve mücadeleler sonucunda mümkün olabilmektedir (Sallan Gül & Altındal, 2015: 59). Toplumun yarısını oluşturan ancak siyasette yeterince temsil edilmeyen kadınların siyasi karar alma süreçlerine erkeklerle eşit düzeyde katılmaları gerçek bir demokrasiden bahsedebilmek için büyük önem taşımaktadır. Belirli bir bölgede belirli bir gruba ayrılan yüzde ya da pay "kota" olarak adlandırılır (Sitembölükbaşı, 2007: 15). Kota, alt ve üst sınırları olan niceliksel bir hedeftir. Seçimlerde kadınlara ayrılan pay "siyasette kadın kotası" olarak bilinir. Kadınların siyasete dahil edilmesi, toplum nüfusunun yarısını etkileyen konuların dikkatle ele alınması anlamına gelir. Ancak mevcut durum, erkeklerle yasal eşitliklerine ve oy kullanma ve görevde bulunma yeteneklerine rağmen kadınların siyasi katılımının yetersiz olduğunu göstermiştir. Bu nedenle, birçok ülke kadınları siyasete dahil etmek için çeşitli stratejiler kullanmak zorunda kalmıştır (Çağlar, 2011: 72). Bu gereklilikler nedeniyle, genellikle kadın kotaları olarak bilinen cinsiyet kotaları oluşturulmuştur.

Kadınlar, neredeyse tüm uygarlıklarda sayılarına oranla az temsil edilen tek birey grubudur. Çağlar (2011): 74'e göre kota uygulaması, kadınların çocuk bakımı ve ev işleri gibi geleneksel rollerin yanı sıra öğretmenlik ve hemşirelik gibi geleneksel mesleklerden mahrum bırakılmasına olanak tanıyan bir pozitif ayrımcılık biçimidir. Aynı zamanda, hala erkeklerin egemen olduğu bir alan olan siyasi alana katılmalarına ve siyasi yaşamdan haksız bir şekilde dışlanmalarına da izin vermektedir. Bu oranlar dezavantajlı bir grup olarak kadınlara karşı bir tür pozitif ayrımcılıktır ve kadınlarla erkekler eşitlenene kadar ya da en azından yüzde 30 veya 40'lık kilit temsil eşiğine ulaşılan kadar geçici olarak yürürlükte kalır. Ancak bu cinsiyet kotaları, diğer sosyal ve çevresel faktörler de dikkate alınmadığı sürece tek başına yeterli pozitif ayrımcılık teşkil etmemektedir. Bununla birlikte, kadınların geleneksel rollerinden sıyrılıp siyasi alana girmelerine izin verilmesi, düşünce yapısının değişmesine yönelik önemli bir adım olabilir. İnsanların kadınlar hakkında sahip olabileceği bazı olumsuz zihinsel varsayımların ortadan kalkmasına yardımcı olabilir (Çağlar, 2011: 74).

3.2. Engelli Kadınların Siyasete Katılımındaki Engeller

Engelli kadınlar hem engellilik hem de kadın olmanın getirdiği dezavantajlar nedeniyle siyasete katılımında önemli engeller ile karşı karşıyadır. Bu engeller, yapısal, kurumsal ve kültürel olmak üzere üç temel kategoride incelenebilir.

Yapısal engeller: Engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen yapısal engeller, fiziksel ve mekânsal engeller, ekonomik engeller ve eğitim engelleri olarak sıralanabilir. Fiziksel ve mekânsal engeller, engelli kadınların siyasi toplantılara, etkinliklere ve kurumlara erişimini zorlaştırmaktadır. Ekonomik engeller, engelli kadınların siyasete katılım için gerekli maddi kaynakları elde etmesini zorlaştırmaktadır. Eğitim engelleri, engelli kadınların siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri edinmesini zorlaştırmaktadır.

Kurumsal engeller: Engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen kurumsal engeller, siyasi partilerdeki engellilik politikaları, seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemelerdir. Siyasi partilerin engellilik politikaları, engelli kadınların partilerde temsil edilmesini ve siyasete katılımını kolaylaştırmak için yeterli düzeyde değildir. Seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemeler de engelli kadınların siyasete katılımını zorlaştırmaktadır.

Kültürel engeller: Engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen kültürel engeller, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıktır. Engelliliğe yönelik önyargılar, engelli kadınların siyasette başarılı olamayacağına dair algıya neden olmaktadır. Engelliliğe yönelik ayrımcılık ise engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen bir diğer faktördür.

Türkiye'de engelli kadınların siyasete katılımındaki engeller: Türkiye'de engelli kadınların siyasete katılımı, yapısal, kurumsal ve kültürel engeller nedeniyle oldukça düşüktür. 2023 yılı itibarıyla Türkiye'de belediye meclislerinde sadece 10 engelli kadın meclis üyesi bulunmaktadır. Bu sayı, toplam meclis üyesi sayısına oranlandığında sadece %0,2'ye denk gelmektedir. Engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yönelik öneriler: Engelli kadınların siyasete katılımını artırmak için aşağıdaki öneriler yapılabilir (Özkan & Çelik, 2022):

Fiziksel ve mekânsal engeller kaldırılmalıdır. Siyasi toplantılar, etkinlikler ve kurumlar engelli erişimine uygun hale getirilmelidir. Ekonomik engeller giderilmelidir. Engelli kadınların siyasete katılımı için gerekli maddi kaynaklar sağlanmalıdır. Eğitim engelleri ortadan kaldırılmalıdır. Engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler verilmelidir. Siyasi partilerin engellilik politikaları geliştirilmelidir. Siyasi

partiler, engelli kadınları partilerde temsil etmek ve siyasete katılımlarını kolaylaştırmak için politikalar geliştirmelidir.

Seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemeler engelli kadınların siyasete katılımını kolaylaştıracak şekilde değiştirilmelidir. Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele edilmelidir. Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için toplumsal farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.

Sonuç olarak, engelli kadınların siyasete katılımı, demokratik bir toplumun gelişmesi için önemli bir gerekliliktir. Engelli kadınların siyasete katılımını artırmak için yukarıda belirtilen öneriler hayata geçirilmelidir.

3.3. Engelli Kadınların Siyasette Temsil Edilme Durumu

Engelli kadınlar hem engellilik hem de kadın olmanın getirdiği dezavantajlar nedeniyle siyasette temsil edilmede önemli engeller ile karşı karşıyadır. Bu engeller, yapısal, kurumsal ve kültürel olmak üzere üç temel kategoride incelenebilir (Kocaoğlu, 2014):

1-Yapısal engeller: Engelli kadınların siyasette temsil edilmesini engelleyen yapısal engeller, fiziksel ve mekânsal engeller, ekonomik engeller ve eğitim engelleri olarak sıralanabilir. Fiziksel ve mekânsal engeller, engelli kadınların siyasi toplantılara, etkinliklere ve kurumlara erişimini zorlaştırmaktadır. Ekonomik engeller, engelli kadınların siyasete katılım için gerekli maddi kaynakları elde etmesini zorlaştırmaktadır. Eğitim engelleri, engelli kadınların siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri edinmesini zorlaştırmaktadır.

2-Kurumsal engeller: Engelli kadınların siyasette temsil edilmesini engelleyen kurumsal engeller, siyasi partilerdeki engellilik politikaları, seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemelerdir. Siyasi partilerin engellilik politikaları, engelli kadınların partilerde temsil edilmesini ve siyasete katılımını kolaylaştırmak için yeterli düzeyde değildir. Seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemeler de engelli kadınların siyasete katılımını zorlaştırmaktadır.

3-Kültürel engeller: Engelli kadınların siyasette temsil edilmesini engelleyen kültürel engeller, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıktır. Engelliliğe yönelik önyargılar, engelli kadınların siyasette başarılı olamayacağına dair bir algıya neden olmaktadır. Engelliliğe yönelik ayrımcılık ise engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen bir diğer faktördür.

Türkiye'de engelli kadınların siyasette temsil edilme durumu: Türkiye'de engelli kadınların siyasette temsili, yapısal, kurumsal ve kültürel engeller nedeniyle oldukça düşüktür. 2023 yılı itibarıyla Türkiye'de belediye meclislerinde sadece 10 engelli kadın meclis üyesi bulunmaktadır. Bu sayı, toplam meclis üyesi sayısına oranlandığında sadece %0,2'ye denk gelmektedir. Engelli kadınların siyasette temsil edilmesini artırmaya yönelik öneriler: Engelli kadınların siyasette temsil edilmesini artırmak için aşağıdaki öneriler yapılabilir (Kocaoğlu, 2014):

- Fiziksel ve mekânsal engeller kaldırılmalıdır. Siyasi toplantılar, etkinlikler ve kurumlar engelli erişimine uygun hale getirilmelidir.
- Ekonomik engeller giderilmelidir. Engelli kadınların siyasete katılımı için gerekli maddi kaynaklar sağlanmalıdır.
- Eğitim engelleri ortadan kaldırılmalıdır. Engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler verilmelidir.
- Siyasi partilerin engellilik politikaları geliştirilmelidir. Siyasi partiler, engelli kadınları partilerde temsil etmek ve siyasete katılımlarını kolaylaştırmak için politikalar geliştirmelidir.
- Seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemeler engelli kadınların siyasete katılımını kolaylaştıracak şekilde değiştirilmelidir.
- Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele edilmelidir. Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için toplumsal farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.

Sonuç olarak, engelli kadınların siyasette temsil edilmesi, demokratik bir toplumun gelişmesi için önemli bir gerekliliktir. Engelli kadınların siyasete katılımını artırmak için yukarıda belirtilen öneriler hayata geçirilmelidir. Türkiye'de engelli kadınların siyasette temsil edilme düzeyinin düşük olması, aşağıdaki nedenlerle açıklanabilir (Eren & Yılmaz, 2018).

- Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılık: Engelliliğe yönelik önyargılar, engelli kadınların siyasette başarılı olamayacağına dair bir algıya neden olmaktadır. Bu algı, engelli kadınların siyasete katılımını azaltmaktadır.
- Fiziksel ve mekânsal engeller: Siyasi toplantılar, etkinlikler ve kurumlar engelli erişimine uygun olmadığı için engelli kadınlar bu etkinliklere ve kurumlara erişmekte güçlük çekmektedir. Bu durum, engelli kadınların siyasete katılımını engellemektedir.
- Ekonomik engeller: Engelli kadınlar, siyasete katılım için gerekli maddi kaynaklara erişmekte güçlük

çekmektedir. Bu durum, engelli kadınların siyasete katılımını engellemektedir.

- Eğitim engelleri: Engelli kadınlar, siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri edinmekte güçlük çekmektedir. Bu durum, engelli kadınların siyasete katılımını engellemektedir.

- Siyasi partilerin engellilik politikalarının yetersizliği: Siyasi partilerin engellilik politikaları, engelli kadınların partilerde temsil edilmesini ve siyasete katılımını kolaylaştırmak için yeterli düzeyde değildir.

4. YEREL YÖNETİMLERDE ENGELLİ KADINLARA YÖNELİK DESTEK VE POLİTİKALAR

4.1. Yasal Düzenlemeler ve Uluslararası Standartlar

Türkiye'de engelli kadınlara yönelik yasal düzenlemeler, Anayasa, kanunlar ve yönetmelikler ile düzenlenmiştir. Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm, engelli kadınlara da eşitlik ve ayrımcılıktan korunma hakkı tanımaktadır.

Engelli kadınlara yönelik yasal düzenlemelerden bazıları şunlardır:

Engelliler Hakkında Kanun (5378 sayılı kanun): Bu kanun, engellilerin sosyal hayata katılımını kolaylaştırmak ve haklarını korumak amacıyla çıkarılmıştır. Kanunda, engelli kadınların da haklarının korunması ve güçlendirilmesi için çeşitli hükümler yer almaktadır.²

Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması ile İlgili Kanun (6284 sayılı kanun): Bu kanun, kadınların şiddetten korunması ve haklarının güçlendirilmesi amacıyla çıkarılmıştır. Kanunda, engelli kadınların da şiddetten korunması için çeşitli hükümler yer almaktadır.

Yerel Yönetimler Kanunu (5393 sayılı kanun): Bu kanun, yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektedir. Kanunda, yerel yönetimlerin engelli vatandaşların yaşam kalitesini iyileştirmek için çeşitli görevleri yer almaktadır.³

Engelli kadınlara yönelik uluslararası standartlar, Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen belgeler ile düzenlenmiştir. Bu belgelerden bazıları şunlardır (Eren & Yılmaz, 2018):

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (1948): Bu beyannamede, herkesin ayrımcılıktan korunma hakkı tanınmıştır.

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW): Bu sözleşmede, kadınların ayrımcılıktan korunması ve haklarının güçlendirilmesi için çeşitli hükümler yer almaktadır.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (2006): Bu sözleşmede, engellilerin haklarının korunması ve güçlendirilmesi için çeşitli hükümler yer almaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye'de engelli kadınlara yönelik yasal düzenlemeler ve uluslararası standartlar, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için önemli bir temel oluşturmaktadır.

Türkiye'de yerel yönetimler, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli politikalar ve uygulamalar yürütmektedir. Bu politikalar ve uygulamalardan bazıları şunlardır (Belli & Aydın, 2017):

Fiziksel ve mekânsal düzenlemeler: Yerel yönetimler, belediye binaları, toplantı salonları ve diğer kamu binalarını engelli erişimine uygun hale getirmektedir. Bu sayede, engelli kadınlar bu binalara ve etkinliklere erişmekte güçlük çekmemektedir. Eğitim ve farkındalık çalışmaları: Yerel yönetimler, engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler düzenlemektedir. Ayrıca, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için farkındalık çalışmaları yapmaktadır. Siyasi partilerle iş birliği: Yerel yönetimler, siyasi partilerle iş birliği yaparak engelli kadınların siyasete katılımını teşvik etmektedir. Bu iş birliği kapsamında, siyasi partiler engellilik politikalarını geliştirmektedir ve engelli kadınları partilerinde temsil etmektedir.

Sonuç olarak, yerel yönetimler, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için önemli bir rol oynamaktadır.

4.2. Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Destekleyen Programlar ve Projeler

Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli programlar ve projeler yürütülmektedir. Bu programlar ve projeler, engelli kadınların siyasete katılımını kolaylaştırmak ve engelli kadınların temsilini artırmayı amaçlamaktadır.

² www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/10/20051021-8.htm

³ www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/02/20050210-9.htm

Uluslararası Programlar ve Projeler

Uluslararası alanda, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli programlar ve projeler yürütülmektedir. Bu programlar ve projelerden bazıları şunlardır:

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Destekleme" programı: Bu program, engelli kadınların siyasete katılımını kolaylaştırmak için çeşitli araçlar ve kaynaklar sunmaktadır. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Liderliğini Geliştirme" programı: Bu program, engelli kadınların liderlik becerilerini geliştirmek için eğitimler ve mentorluk programları düzenlemektedir. Avrupa Birliği tarafından desteklenen "Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Artırma" projesi: Bu proje, engelli kadınların siyasete katılımını teşvik etmek için farkındalık çalışmaları ve kapasite geliştirme programları yürütmektedir.

Ulusal Programlar ve Projeler

Türkiye'de de engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli programlar ve projeler yürütülmektedir. Bu programlar ve projelerden bazıları şunlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Sosyal Hayata Katılımını Destekleme" programı: Bu program, engelli kadınların sosyal hayata katılımını kolaylaştırmak için çeşitli destek ve hizmetler sunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Kadın ve Aileden Sorumlu Başkanlığı tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Liderliğini Geliştirme" programı: Bu program, engelli kadınların liderlik becerilerini geliştirmek için eğitimler ve mentorluk programları düzenlemektedir. Engelli Hakları Derneği tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Artırma" projesi: Bu proje, engelli kadınların siyasete katılımını teşvik etmek için farkındalık çalışmaları ve kapasite geliştirme programları yürütmektedir.

Sonuç olarak, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli programlar ve projeler yürütülmektedir. Bu programlar ve projelerin etkin bir şekilde uygulanması, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların temsilini iyileştirmeye katkıda bulunacaktır.

4.3. Engelli Kadınlara Yönelik Erişilebilirlik ve Hizmet İyileştirmeleri

Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için aşağıdaki öneriler yapılabilir:

- Fiziksel ve mekânsal engeller kaldırılmalıdır. Siyasi toplantılar, etkinlikler ve kurumlar engelli erişimine uygun hale getirilmelidir.
- Ekonomik engeller giderilmelidir. Engelli kadınların siyasete katılımı için gerekli maddi kaynaklar sağlanmalıdır.
- Eğitim engelleri ortadan kaldırılmalıdır. Engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler verilmelidir.
- Siyasi partilerin engellilik politikaları geliştirilmelidir. Siyasi partiler, engelli kadınları partilerde temsil etmek ve siyasete katılımlarını kolaylaştırmak için politikalar geliştirmelidir.
- Seçim sistemi ve seçim kampanyaları ile ilgili düzenlemeler engelli kadınların siyasete katılımını kolaylaştıracak şekilde değiştirilmelidir.
- Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele edilmelidir. Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için toplumsal farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların temsilini iyileştirmeye katkıda bulunacaktır.

5. ENGELLİ KADINLARIN SİYASETE KATILIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

5.1. Toplumsal Algı ve Tutumlar

Engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörlerden biri, toplumsal algı ve tutumlardır. Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılık, engelli kadınların siyasete katılımını engellemektedir. Engelliliğe yönelik önyargılar, engelli insanların yetersiz, beceriksiz ve üretken olmadığına dair inançlardır. Bu önyargılar, engelli kadınların siyasette başarılı olamayacaklarına dair bir algıya neden olmaktadır. Engelliliğe yönelik ayrımcılık, engelli insanlara yönelik haksız muameledir. Bu ayrımcılık, engelli kadınların siyasete katılımını zorlaştırmaktadır.

Toplumsal algı ve tutumların engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yönelik olarak değiştirilmesi için aşağıdaki çalışmalar yapılabilir (Özkan & Çelik, 2022): Engelliliğe yönelik farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar, engelli insanların yetenekleri ve potansiyelleri hakkında toplumda daha doğru bir algı oluşturmayı amaçlamaktadır. Engelliliğe yönelik ayrımcılıkla mücadele edilmelidir. Bu mücadele, engelli insanların haklarını korumayı ve engelli insanların toplumda eşit fırsatlara sahip olmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Sonuç olarak, toplumsal algı ve tutumlar, engelli kadınların siyasete katılımını önemli ölçüde etkileyen faktörlerdir. Toplumsal algı ve tutumların engelli kadınlara yönelik olarak değiştirilmesi, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yardımcı olacaktır.

5.2. Engelli Kadınların Eğitim ve Bilinçlendirme Durumu

Engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörlerden biri, eğitim ve bilinçlendirme durumudur. Engelli kadınların yeterli eğitim ve bilinçlendirme düzeyine sahip olması, onların siyasete katılımını kolaylaştırmaktadır. Engelli kadınların eğitim düzeyi, genel olarak düşüktür. Engelli kadınların eğitime erişimi önündeki engeller, onların eğitim düzeyini olumsuz etkilemektedir. Bu engeller arasında fiziksel ve mekânsal engeller, ekonomik engeller ve toplumsal engeller yer almaktadır. Engelli kadınların siyasete katılımı konusunda bilinç düzeyi de düşüktür. Engelli kadınlar, siyasete katılımın önemi ve yolları konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi değildir. Bu durum, onların siyasete katılımını zorlaştırmaktadır.

Engelli kadınların eğitim ve bilinçlendirme düzeyinin engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yönelik olarak geliştirilmesi için aşağıdaki çalışmalar yapılabilir:

Engelli kadınların eğitimine yönelik destek sağlanmalıdır. Bu destek, fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmayı, ekonomik engelleri gidermeyi ve toplumsal engelleri azaltmayı kapsamalıdır.

Engelli kadınların siyasete katılımı konusunda farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar, engelli kadınların siyasete katılımın önemi ve yolları konusunda bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Sonuç olarak, engelli kadınların eğitim ve bilinçlendirme düzeyi, onların siyasete katılımını önemli ölçüde etkileyen faktörlerdir. Engelli kadınların eğitim ve bilinçlendirme düzeyinin engelli kadınlara yönelik olarak geliştirilmesi, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yardımcı olacaktır.

Engelli kadınların eğitim ve bilinçlendirme düzeyini artırmaya yönelik bazı öneriler şunlardır (Özkan & Çelik, 2022):

- Engelli çocukların erken yaşta eğitime erişimi sağlanmalıdır. Bu, engelli kadınların daha yüksek eğitim düzeyine sahip olmasını sağlayacaktır.
- Engelli kadınların eğitim kurumlarına erişimi kolaylaştırılmalıdır. Bu, engelli kadınların eğitime devam etmesini ve başarılı olmasını sağlayacaktır.
- Engelli kadınlara yönelik mesleki eğitim ve öğretim programları geliştirilmelidir. Bu, engelli kadınların istihdama katılımını ve ekonomik bağımsızlığını sağlayacaktır.
- Engelli kadınlara yönelik siyaset eğitimi programları geliştirilmelidir. Bu, engelli kadınların siyasete katılımı konusunda bilgi ve beceri sahibi olmasını sağlayacaktır.

Engelli kadınlara yönelik farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar, engelli kadınların toplumda daha görünür olmasını ve siyasete katılımı konusunda teşvik edilmesini sağlayacaktır.

5.3. Engelli Kadınların Örgütlenme ve İş Birliği Olanakları

Engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörlerden biri, örgütlenme ve iş birliği olanaklarıdır. Engelli kadınların örgütlenmesi ve iş birliği yapması, onların siyasete katılımını kolaylaştırmaktadır. Engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanakları, genel olarak sınırlıdır. Engelli kadınların örgütlenmesini ve iş birliği yapmasını zorlaştıran faktörler arasında fiziksel ve mekânsal engeller, ekonomik engeller ve toplumsal engeller yer almaktadır.

Engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanaklarının engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yönelik olarak geliştirilmesi için aşağıdaki çalışmalar yapılabilir:

Engelli kadınların örgütlenmesini ve iş birliği yapmasını kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmalıdır. Bu düzenlemeler, fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmayı, ekonomik engelleri gidermeyi ve toplumsal engelleri azaltmayı kapsamalıdır.

Engelli kadınlara yönelik destek sağlanmalıdır. Bu destek, engelli kadınların örgütlenmesi ve iş birliği yapması için gerekli bilgi ve kaynakların sağlanmasını kapsamalıdır.

Sonuç olarak, engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanakları, onların siyasete katılımını önemli ölçüde etkileyen faktörlerdir. Engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanaklarının engelli kadınlara yönelik olarak geliştirilmesi, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya yardımcı olacaktır.

Engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanaklarını artırmaya yönelik bazı öneriler şunlardır (Özkan & Çelik, 2022):

Engelli kadınların örgütlenmelerine yönelik maddi ve teknik destek sağlanmalıdır. Bu destek, engelli kadınların örgütlenmelerini ve faaliyetlerini yürütmelerini sağlayacaktır.

Engelli kadınlara yönelik eğitimler düzenlenmelidir. Bu eğitimler, engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği yapma konusunda bilgi ve beceri sahibi olmasını sağlayacaktır.

Engelli kadınların örgütlenmelerine yönelik farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar, engelli kadınların örgütlenmelerinin önemi ve faydaları konusunda toplumu bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi için önemli bir gerekliliktir. Engelli kadınların siyasete katılımı, aşağıdaki faydaları sağlamaktadır (Özkan & Çelik, 2022):

- Engelli kadınların haklarının korunması ve geliştirilmesi: Engelli kadınların siyasete katılımı, engelli kadınların haklarının korunması ve geliştirilmesi için gereklidir. Engelli kadınlar, siyasette temsil edildiğinde, kendi haklarını korumak ve geliştirmek için daha etkili bir şekilde mücadele edebilecektir.

- Demokrasinin güçlendirilmesi: Engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi için gereklidir. Engelli kadınlar, siyasete katılımıyla, toplumda daha fazla temsiliyete sahip olacak ve demokrasinin daha kapsayıcı ve katılımcı hale gelmesine katkıda bulunacaktır.

- Toplumsal farkındalığın artırılması: Engelli kadınların siyasete katılımı, toplumsal farkındalığın artırılması için gereklidir. Engelli kadınların siyasete katılımı, toplumda engelli insanlara yönelik önyargıların ve ayrımcılığın azaltılmasına yardımcı olacaktır.

Sonuç olarak, engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi ve toplumsal refahın artırılması için önemli bir gerekliliktir.

6.YEREL YÖNETİMLERDE ENGELLİ KADINLARA YÖNELİK İYİ UYGULAMALAR VE ÖRNEKLER

6.1. Yerel Yönetimlerde Engelli Kadınlara Yönelik İyi Uygulama Örnekleri

Yerel yönetimler, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli iyi uygulama örnekleri geliştirmektedir. Bu örneklerden bazıları şunlardır (Eren & Yılmaz, 2018):

- Fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmak: Yerel yönetimler, belediye binaları, toplantı salonları ve diğer kamu binalarını engelli erişimine uygun hale getirmektedir. Bu sayede, engelli kadınlar bu binalara ve etkinliklere erişmekte güçlük çekmemektedir.

- Eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmak: Yerel yönetimler, engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler düzenlemektedir. Ayrıca, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için farkındalık çalışmaları yapmaktadır.

- Siyasi partilerle iş birliği yapmak: Yerel yönetimler, siyasi partilerle iş birliği yaparak engelli kadınların siyasete katılımını teşvik etmektedir. Bu iş birliği kapsamında, siyasi partiler engellilik politikalarını geliştirmektedir ve engelli kadınları partilerinde temsil etmektedir.

Türkiye'de de yerel yönetimler, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için çeşitli iyi uygulama örnekleri geliştirmektedir. Bu örneklerden bazıları şunlardır (Özkan & Çelik, 2022):

- Ankara Büyükşehir Belediyesi: Ankara Büyükşehir Belediyesi, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için "Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Destekleme Projesi"ni yürütmektedir. Bu proje kapsamında, engelli kadınlara siyaset eğitimi verilmektedir ve engelli kadınlara yönelik farkındalık çalışmaları yapılmaktadır.

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için "Engelli Kadınların Liderlik Becerilerini Geliştirme Programı"nı yürütmektedir. Bu program kapsamında, engelli kadınlara liderlik becerileri kazandırılmaktadır.

- İzmir Büyükşehir Belediyesi: İzmir Büyükşehir Belediyesi, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için "Engelli Kadınların Siyaset Eğitimi Programı"nı yürütmektedir. Bu program kapsamında, engelli kadınlara siyaset eğitimi verilmektedir.

Bu örnekler, yerel yönetimlerin engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Yerel yönetimler, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için aşağıdaki adımları atabilirler:

- Fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmak için gerekli düzenlemeleri yapmak: Belediye binaları, toplantı salonları ve diğer kamu binalarını engelli erişimine uygun hale getirmek için gerekli düzenlemeler

yapılmalıdır.

- Engelli kadınlara yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmak: Engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler düzenlenmelidir. Ayrıca, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.

- Siyasi partilerle iş birliği yapmak: Siyasi partilerle iş birliği yapılarak engelli kadınların siyasete katılımı teşvik edilmelidir. Bu iş birliği kapsamında, siyasi partiler engellilik politikalarını geliştirmelidir ve engelli kadınları partilerinde temsil etmelidir.

6.2. Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Destekleyen Başarılı Projeler

Engelli kadınların siyasete katılımını destekleyen başarılı projeler, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların temsilini iyileştirmeye yardımcı olmaktadır. Bu projeler, engelli kadınların karşılaştıkları engelleri ortadan kaldırmayı ve engelli kadınların siyasete katılımı için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır.

Dünyada engelli kadınların siyasete katılımını destekleyen başarılı projelerden bazıları şunlardır (Eren & Yılmaz, 2018):

- Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan "Leadership 100" projesi: Bu proje, engelli kadınlara liderlik becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Proje kapsamında, engelli kadınlara liderlik eğitimleri verilmektedir ve engelli kadınlara yönelik farkındalık çalışmaları yapılmaktadır.

- Birleşik Krallık'ta bulunan "Women's Resource Centre" projesi: Bu proje, engelli kadınlara siyaset eğitimi vermeyi amaçlamaktadır. Proje kapsamında, engelli kadınlara siyaset eğitimi verilmektedir ve engelli kadınlara yönelik farkındalık çalışmaları yapılmaktadır.

- Hindistan'da bulunan "National Platform for the Rights of Persons with Disabilities" projesi: Bu proje, engelli kadınların siyasete katılımını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Proje kapsamında, siyasi partilerle iş birliği yapılarak engelli kadınların siyasete katılımı teşvik edilmektedir.

Türkiye'de engelli kadınların siyasete katılımını destekleyen başarılı projelerden bazıları şunlardır:

- Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Siyasete Katılımını Destekleme Projesi": Bu proje, engelli kadınlara siyaset eğitimi vermeyi ve engelli kadınlara yönelik farkındalık çalışmaları yapmayı amaçlamaktadır.

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Liderlik Becerilerini Geliştirme Programı": Bu program, engelli kadınlara liderlik becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır.

- İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen "Engelli Kadınların Siyaset Eğitimi Programı": Bu program, engelli kadınlara siyaset eğitimi vermeyi amaçlamaktadır.

- Bu projeler, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların temsilini iyileştirmeye yardımcı olmaktadır. Bu projelerin başarılı olması, engelli kadınların siyasette daha fazla temsil edilmesine ve engelli kadınların haklarının korunmasına katkıda bulunacaktır.

Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenler şunlardır:

- Fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmak için gerekli düzenlemeleri yapmak: Belediye binaları, toplantı salonları ve diğer kamu binalarını engelli erişimine uygun hale getirmek için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

- Engelli kadınlara yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmak: Engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler düzenlenmelidir. Ayrıca, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.

- Siyasi partilerle iş birliği yapmak: Siyasi partilerle iş birliği yapılarak engelli kadınların siyasete katılımı teşvik edilmelidir. Bu iş birliği kapsamında, siyasi partiler engellilik politikalarını geliştirmelidir ve engelli kadınları partilerinde temsil etmelidir.

- Bu çalışmaların yapılması, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların temsilini iyileştirmeye yardımcı olacaktır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

7.1. Seminerin Bulgularının Özeti

Bu seminer, engelli kadınların siyasete katılımını incelemektedir. Seminer, engelli kadınların siyasete katılımının önemini, engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörleri ve engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenleri ele almaktadır.

Engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi ve toplumsal refahın artırılması için önemli bir

gerekliliktir. Engelli kadınların siyasete katılımı, aşağıdaki faydaları sağlamaktadır:

- Engelli kadınların haklarının korunması ve geliştirilmesi: Engelli kadınların siyasete katılımı, engelli kadınların haklarının korunması ve geliştirilmesi için gereklidir. Engelli kadınlar, siyasette temsil edildiğinde, kendi haklarını korumak ve geliştirmek için daha etkili bir şekilde mücadele edebilecektir.
- Demokrasinin güçlendirilmesi: Engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi için gereklidir. Engelli kadınlar, siyasete katılımıyla, toplumda daha fazla temsiliyete sahip olacak ve demokrasinin daha kapsayıcı ve katılımcı hale gelmesine katkıda bulunacaktır.
- Toplumsal farkındalığın artırılması: Engelli kadınların siyasete katılımı, toplumsal farkındalığın artırılması için gereklidir. Engelli kadınların siyasete katılımı, toplumda engelli insanlara yönelik önyargıların ve ayrımcılığın azaltılmasına yardımcı olacaktır.

Engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörler şunlardır:

- Toplumsal algı ve tutumlar: Engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılık, engelli kadınların siyasete katılımını engellemektedir.
- Engelli kadınların eğitim ve bilinçlendirme düzeyi: Engelli kadınların yeterli eğitim ve bilinçlendirme düzeyine sahip olması, onların siyasete katılımını kolaylaştırmaktadır.
- Engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanakları: Engelli kadınların örgütlenmesi ve iş birliği yapması, onların siyasete katılımını kolaylaştırmaktadır.

Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenler şunlardır:

- Fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmak: Belediye binaları, toplantı salonları ve diğer kamu binalarını engelli erişimine uygun hale getirmek için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Engelli kadınlara yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmak: Engelli kadınlara siyasete katılım için gerekli bilgi ve becerileri kazandıracak eğitimler düzenlenmelidir. Ayrıca, engelliliğe yönelik önyargılar ve ayrımcılıkla mücadele etmek için farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.
- Siyasi partilerle iş birliği yapmak: Siyasi partilerle iş birliği yapılarak engelli kadınların siyasete katılımı teşvik edilmelidir. Bu iş birliği kapsamında, siyasi partiler engellilik politikalarını geliştirmelidir ve engelli kadınları partilerinde temsil etmelidir.

Engelli kadınların siyasete katılımı, demokrasinin güçlendirilmesi ve toplumsal refahın artırılması için önemli bir gerekliliktir. Engelli kadınların siyasete katılımını engelleyen faktörleri ortadan kaldırmak ve engelli kadınların siyasete katılımı için gerekli koşulları sağlamak, engelli kadınların haklarının korunması ve geliştirilmesi için önemli bir adım olacaktır.

7.2. Seminerin Sınırlamaları

Bu seminer, engelli kadınların siyasete katılımını incelemektedir. Seminer, engelli kadınların siyasete katılımının önemini, engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörleri ve engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenleri ele almaktadır.

Seminerin bazı sınırlamaları şunlardır:

- Seminer, engelli kadınların siyasete katılımını genel olarak ele almaktadır. Seminer, engelli kadınların farklı engel türlerine sahip olmalarına ve farklı toplumsal koşullarda yaşamalarına rağmen, siyasete katılımlarını etkileyen benzer faktörlerin olduğunu vurgulamaktadır. Ancak, engelli kadınların farklı engel türlerine ve toplumsal koşullara sahip olmaları, onların siyasete katılımını farklı şekillerde etkileyebilir. Bu nedenle, engelli kadınların siyasete katılımını daha ayrıntılı olarak inceleyen araştırmalara ihtiyaç vardır.
- Seminer, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenleri genel olarak ele almaktadır. Seminer, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenlerin fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmak, engelli kadınlara yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmak ve siyasi partilerle iş birliği yapmak olduğunu vurgulamaktadır. Ancak, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılması gerekenler, engelli kadınların farklı engel türlerine ve toplumsal koşullara sahip olmalarına göre değişiklik gösterebilir. Bu nedenle, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için daha ayrıntılı olarak geliştirilmiş politika ve programlara ihtiyaç vardır.

Bu seminerin bulguları ve sınırlamaları ışığında aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Engelli kadınların siyasete katılımını daha ayrıntılı olarak inceleyen araştırmalara ihtiyaç vardır. Bu araştırmalar, engelli kadınların farklı engel türlerine ve toplumsal koşullara sahip olmalarına rağmen, siyasete katılımlarını etkileyen benzer faktörlerin yanı sıra, engelli kadınların siyasete katılımını farklı şekillerde etkileyebilecek faktörleri de ortaya çıkaracaktır.
- Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için daha ayrıntılı olarak geliştirilmiş politika ve

programlara ihtiyaç vardır. Bu politika ve programlar, engelli kadınların farklı engel türlerine ve toplumsal koşullara sahip olmalarına göre uyarlanmalıdır.

• Bu önerilerin hayata geçirilmesi, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların haklarının korunmasına yardımcı olacaktır.

7.3. Gelecekteki Çalışmalara Yönelik Öneriler

Bu seminerin bulguları ve sınırlamaları ışığında, engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için gelecekteki çalışmalara yönelik aşağıdaki öneriler sunulabilir:

Engelli kadınların siyasete katılımını etkileyen faktörleri daha ayrıntılı olarak inceleyen araştırmalara ihtiyaç vardır. Bu araştırmalar, engelli kadınların farklı engel türlerine ve toplumsal koşullara sahip olmalarına rağmen, siyasete katılımlarını etkileyen benzer faktörlerin yanı sıra, engelli kadınların siyasete katılımını farklı şekillerde etkileyebilecek faktörleri de ortaya çıkaracaktır.

Bu araştırmalar, aşağıdaki konuları ele alabilir:

- Engelli kadınların siyasete katılımı konusundaki toplumsal algı ve tutumlar
- Engelli kadınların eğitim ve bilinçlendirme düzeyi
- Engelli kadınların örgütlenme ve iş birliği olanakları
- Engelli kadınların siyasete katılımı konusundaki siyasi partilerin tutumları
- Engelli kadınların siyasete katılımı konusundaki engelli kadın örgütlerinin tutumları

Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için daha ayrıntılı olarak geliştirilmiş politika ve programlara ihtiyaç vardır. Bu politika ve programlar, engelli kadınların farklı engel türlerine ve toplumsal koşullara sahip olmalarına göre uyarlanmalıdır.

Bu politika ve programlar, aşağıdaki konuları ele alabilir:

- Fiziksel ve mekânsal engelleri ortadan kaldırmak için gerekli düzenlemeler
- Engelli kadınlara yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları
- Siyasi partilerin engellilik politikalarının geliştirilmesi
- Engelli kadınların siyasi partilerde temsiliyetinin artırılması

Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için engelli kadınlarla iş birliği yapılmalıdır. Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için yapılacak çalışmalar, engelli kadınların ihtiyaçları ve öncelikleri dikkate alınarak yürütülmelidir.

Bu iş birliği, aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilebilir:

- Engelli kadın örgütleriyle iş birliği yapılması
- Engelli kadınlarla anketler ve görüşmeler yapılması
- Engelli kadınların siyasete katılımını desteklemek için projeler ve programların geliştirilmesinde engelli kadınların katılımının sağlanması

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, engelli kadınların siyasete katılımını artırmaya ve engelli kadınların haklarının korunmasına yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- [1] Ağırbaş, E.D. (2008). Avrupa Birliği ve Türkiye’de Alan Kullanım Kararlarında Yerel Yönetimlerin Rolü: Gaziemir Örneği, (Doktora Tezi), İzmir: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
- [2] Akıncı, S. (2014). Siyasal Katılım Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi, 7, 33-45.
- [3] Akyol, B., & Akyol, E. (2019). Türkiye’de Engelli Bireyler ve Seçimlere Katılım. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(1), 145-163.
- [4] Altındal, Y. (2007). Kadının Siyasal Katılımı Bağlamında Partilerin Kadın Kollarının Sosyolojik Açidan Değerlendirilmesi, (Yüksek Lisans Tezi), Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [5] Aslan, M., & Kaya, F. (2004). Yerel yönetimlerde katılım ve temsil sorunları. Amme İdaresi Dergisi, 37(2), 213-232.
- [6] Baykal, D. (1970). Siyasal Katılma: Bir Davranış İncelemesi, Ankara: Ankara Üniversitesi SBF Yayınları.
- [7] Bayraktar, U. (2017). Belediyelerde Kadın, Kadınlar İçin Belediye, TESEV İyi Yönetişim Raporları, İstanbul: TESEV Yayınları.
- [8] Belli, M., & Aydın, M. (2017). Siyasal katılım araçları üzerinden merkezi ve yerel düzeydeki katılımın incelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10(49), 403-418.
- [9] Bulut, Y., & Kurt, Z. (2020). Kentsel katılım: kentsel politikaların oluşumunda dezavantajlı grupların konumu. Journal of Politics Economy and Management, 3(1), 21-33.
- [10] Çağlar, N. (2011). Kadının Siyasal Yaşama Katılımı ve Kota Uygulamaları, Vizyoner, 3 (4), 56-79
- [11] Çaha, H. (2016). Engellilerin Toplumsal Hayata Katılmasına Yönelik Politikalar: Türkiye, ABD ve Japonya Örnekleri, İnsan ve Toplum, 5(10), 123-150.
- [12] Demir, Z. (2015). Türkiye’de Kadın ve Siyaset, Ankara: Kadim Yayınları.
- [13] Duran, H. (2005). Siyasal Katılmayı Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma: Tavşanlı-Kütahya Örneği, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13, 131-152.
- [14] Eren, S., & Yılmaz, M. (2018). Yerel yönetimlerde katılımcılık ve demokrasi. Journal of Political Science and Public Policy, 6(2), 532-544.
- [15] Gazioğlu Terzi, E. (2020). Yerel Yönetimlere Kadınların Katılımı Sorunu Üzerine, Ardahan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 87, Ocak 2019, s. 16-25.
- [16] Gökçe, A.F. , Özdemirci İ. ve Ceylan İ. H. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Katılım Seviyesi: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği, SDÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 27, 289- 319
- [17] Kocaoğlu, Ö. (2014). Yerel demokrasinin güçlendirilmesinde kent konseylerinin rolü. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 28(2), 2-10.
- [18] Özkan, S., & Çelik, F. (2022). Türkiye’de engelli kadınların siyasete katılımı: Engeller ve fırsatlar. Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 33(1), 127-144.
- [19] Özyurt, C. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Katılım Davranışları: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri-Balıkesir Örneği, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (33), 289-320.
- [20] Resmî Gazete: www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/02/20050210-9.htm Erişim: 19.09.2023
- [21] Resmî Gazete: www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/10/20051021-8.htm, Erişim: 19.09.2023
- [22] Sallan Gül, S. ve Yonca A. (2015). Türkiye’ Siyasetinin Eril Anatomisi: 2015 Seçimlerini Kota Uygulamaları Üzerinden Yeniden Düşünmek, Toplum ve Demokrasi, 51-71.
- [23] Sitembölükbaşı, Ş. (2007). Kadınların Siyasal Hayata Etkin Katılımının Bir Aracı Olarak Seçimlerde Kota Uygulamaları, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, 12 (1), 13-36.
- [24] TDK, (2018). Büyük Türkçe Sözlük, Erişim Tarihi: 19 Eylül 2023.